Etkinlik 1 Doğru ise D, yanlış ise Y kutusunu işaretle.

D Y 1. Toprak kayaçların parçalanmasıyla oluşur.

D Y 2. Bir avuç toprak birkaç günde oluşur.

D Y 3. Toprakta kum, kil ve taş bulunur.

D Y 4. Toprak tek bir maddeden oluşur.

D Y 5. Bitki kökleri kayaçların parçalanmasına yardım eder.

D Y 6. Toprağı incelerken eldiven giyeriz.

D Y 7. Toprağın kokusu ve rengi her yerde aynıdır.

Etkinlik 2 Toprağın oluşumunu sıraya koy. Kutulara 1, 2, 3, 4 yaz.

☐ Kayaç küçük parçalara ayrılır.

☐ Çürüyen bitki parçaları karışır, toprak oluşur.

☐ Büyük kayaç güneş, su ve rüzgârla çatlar.

☐ Parçalar ufalanarak çakıl, kum ve kile dönüşür.

Etkinlik 3 Doğru sözcüğü daire içine al.

tohum kayaç

fide kum

ışık toprak

su kil

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Etkinlik 4 Kayaçları parçalayanları açıklamalarıyla eşleştir.

sıcaklık değişimi	Çatlaktaki su donunca çatlak genişler.
donma	Gündüz ısınan, gece soğuyan kayaç çatlar.
bitki kökleri	Kökler çatlaklara girip kayacı böler.
akarsu	Rüzgârın taşıdığı kum kayaçları aşındırır.
rüzgâr	Akan su kayaçları aşındırıp taşır.

Etkinlik 5 Toprağın doğal yapısında bulunur mu? İlgili daireyi boya.

taş ◯ evet ◯ hayır	kum ◯ evet ◯ hayır	plastik poşet ◯ evet ◯ hayır	su ◯ evet ◯ hayır
çürümüş yaprak ◯ evet ◯ hayır	pil ◯ evet ◯ hayır	kil ◯ evet ◯ hayır	pet şişe ◯ evet ◯ hayır

Etkinlik 6 Oku ve doğru cevabı daire içine al.

Çatlaktaki su donunca...
çatlak genişler **kayaç büyür**

Toprak-su karışımında en altta...
çakıl **bitki parçası**

Bitki parçaları suda...
yüzer **batar**

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Etkinlik 7 Kavanozdaki toprak-su karışımı dinlendirildi. Resmi incele, soruları cevapla.

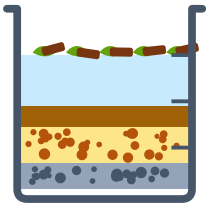

1. En altta ne birikti? ☐
2. Kumun üstünde hangi katman var? ☐
3. Suyun üstünde ne yüzüyor? ☐
4. Bu deneyde hangi ayırma yöntemini kullandık? ☐
5. Toprak neden bir karışımdır? ☐

Etkinlik 8 Bitkinin yetişmesi için gerekli mi? Daire içine al.

 gerekli / gereksiz	 gerekli / gereksiz	 gerekli / gereksiz	 gerekli / gereksiz
 gerekli / gereksiz	 gerekli / gereksiz	 gerekli / gereksiz	 gerekli / gereksiz

Etkinlik 9 Doğru sözcüğü daire içine al.

 tarım ürünü / kayaç	 kayaç / fide	 kompost / tohum	 tarım / maden

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Etkinlik 10 Toprak inceleme tablosunu oku. Soruları cevapla.

Örnek	Renk	Koku	Elde ezince	İçinde gördüklerim
🌳 Bahçe toprağı	koyu kahverengi	nemli toprak kokusu	kolayca ufalanır	çürümüş yaprak, kök, küçük taş, solucan
🏖️ Kumlu toprak	açık sarı	az kokulu	taneler dağılır	çok kum, birkaç çakıl
🏺 Killi toprak	kırmızımsı kahve	az kokulu	yapışır, top olur	çok kil, az kum

1. Hangi toprak elde ezince yapışıp top oluyor? ____

2. Hangi toprağın rengi açık sarıdır? ____

3. Çürümüş bitki parçaları en çok hangi toprakta var? ____

4. Saksına hangi toprağı koymak istersin? Neden? ____

Etkinlik 11 Tarım ürünü olmayanı daire içine al.

1.	 buğday	 domates	 zeytin	 oyuncak ayı
2.	 patates	 telefon	 üzüm	 portakal
3.	 marul	 mısır	 tuğla	 çilek

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Etkinlik 12 Bitkinin gelişimini sıraya koy. Kutulara 1, 2, 3, 4 yaz.

☐ Birkaç yapraklı fide olur.

☐ Tohum çimlenir; kök ve filiz çıkar.

☐ Tohum toprağa ekilir.

☐ Büyüyüp çiçek açar.

Etkinlik 13 Bitkinin yetişmesi için gerekli mi? İlgili daireyi boya.

 su ○ gerekli ○ gereksiz	 ışık ○ gerekli ○ gereksiz	 uygun sıcaklık ○ gerekli ○ gereksiz	 çikolata ○ gerekli ○ gereksiz
 hava ○ gerekli ○ gereksiz	 televizyon ○ gerekli ○ gereksiz	 toprak (besin) ○ gerekli ○ gereksiz	 çok fazla tuz ○ gerekli ○ gereksiz

Etkinlik 14 Oku ve doğru cevabı daire içine al.

Tere...

(çabuk çimlenir) (yıllarca bekler)

Çeltik...

(çok su ister) (su istemez)

Karpuz...

(kumlu toprağı sever) (suda yetişir)

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Etkinlik 15 Üç saksıya tere ekildi. Bir hafta sonra sonuçlar kaydedildi. Tabloyu incele, genelleme yap.

Saksı	Işık	Su	1 hafta sonra
A	aydınlık yer	düzenli suladık	yeşil, 5 cm boyunda
B	karanlık dolap	düzenli suladık	sarımsı, cılız, ince uzun
C	aydınlık yer	hiç sulamadık	tohumlar çimlenmedi

1. En sağlıklı tereler hangi saksıda yetişti?

2. B saksısındaki terelere ne eksikti?

3. C saksısındaki tohumlar neden çimlenmedi?

4. Bu deneyden hangi genellemeye ulaşırız?

Etkinlik 16 Bitkileri özellikleriyle eşleştir.

çeltik (pirinç)	kumlu toprakta iyi yetişir
zeytin	az suyla yetişebilir
karpuz	suyla dolu tarlada yetişir
tere	yıllar sonra meyve verir
elma ağacı	birkaç haftada yenecek hâle gelir

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Etkinlik 17 Ela'nın bitki güncesini incele. Soruları cevapla.

Gün	Gözlem	Boy
1	Tere tohumlarını ektim, suladım.	—
3	Tohumlar çimlendi, minik filizler çıktı.	1 cm
6	İki küçük yaprak açtı.	3 cm
10	Yapraklar çoğaldı, yeşillendi.	6 cm

1. Tohumlar kaçıncı günde çimlendi? ☐

2. 6. günde bitkinin boyu kaç cm idi? ☐

3. 6. günden 10. güne kadar kaç cm uzadı? ☐

4. Tere bir hafta daha büyürse boyu yaklaşık ne olur? Tahmin et. ☐

Etkinlik 18 Resimde ne görüyorsun? Daire içine al.

1

tohum fide

2

tohum fide

3

kayaç kum

4

kompost kayaç

5

saksı tohum

6

damla sulama

eleme

7

sulama gübre

8

tarım maden

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Etkinlik 19 Doğru cevabı daire içine al.

1. Toprak neyin parçalanmasıyla oluşur?

A **kayaçların** B **plastiklerin** C **camların**

2. Tohumdan çıkan birkaç yapraklı genç bitkiye ne denir?

A **fide** B **kayaç** C **kil**

3. Hangisi bitkilerin ortak ihtiyacı değildir?

A **su** B **ışık** C **müzik**

4. Hangi tohum kısa sürede çimlenir?

A **tere** B **ceviz** C **hurma**

5. Nesilden nesile aktarılan yerel tohuma ne denir?

A **ata tohumu** B **fide** C **kompost**

Etkinlik 20 Kutudaki sözcüklerle boşlukları doldur.

ışığa **fide** **kompost** **parçalanmasıyla** **tarım**

1. Toprak, kayaçların _____ oluşur.
2. Toprağı işleyerek ürün yetiştirmeye _____ denir.
3. Tohumdan çıkan genç bitkiye _____ denir.
4. Bitkiler büyümek için suya ve _____ ihtiyaç duyar.
5. Meyve-sebze artıklarından _____ yapılır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Etkinlik 21 Sözcükleri bul ve daire içine al.

a	a	t	h	y	f	i	d	e	o
o	ç	n	b	r	a	l	p	s	k
o	ı	v	t	o	h	u	m	ı	i
y	s	k	t	o	p	r	a	k	l
k	y	ş	f	b	z	ğ	f	p	j
y	k	p	n	d	b	ç	c	d	o
o	ş	u	b	b	k	f	i	p	u
c	y	o	ı	ç	k	k	u	m	ü
b	t	a	r	ı	m	k	ş	l	ö

toprak

tohum

fide

tarım

kum

kil

Etkinlik 22 Ata tohumlarını korumak neden önemlidir? Düşüncelerini yaz.

Etkinlik 23 Kendimi değerlendiriyorum. Bir yüzü boya.

	Yaptım	Biraz	Çalışmalıyım
Toprağın kayaçların parçalanmasıyla oluştuğunu açıklarım.	😊	😐	☹️
Toprağın renk, koku, dağılma ve içeriğini gözlemlerim.	😊	😐	☹️
Toprağın bir karışım olduğunu bilirim.	😊	😐	☹️
Tohum, fide ve tarım kavramlarını açıklarım.	😊	😐	☹️
Bitkilerin ortak ihtiyaçlarını ve farklılıklarını söylerim.	😊	😐	☹️
Bitki yetiştirip güncemi tutarım.	😊	😐	☹️

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Etkinlik 24 Saksıda büyüyen bir fide çiz.

Cevap Anahtarı 🔑

Etkinlik 1: 1. D · 2. Y · 3. D · 4. Y · 5. D · 6. D · 7. Y

Etkinlik 2: Kayaç küçük parçalara ayrılır. (2) · Çürüyen bitki parçaları karışır, toprak oluşur. (4) · Büyük kayaç güneş, su ve rüzgârla çatlar. (1) · Parçalar ufalanarak çakıl, kum ve kile dönüşür. (3)

Etkinlik 3: 1. tohum · 2. fide · 3. ışık · 4. su

Etkinlik 4: sıcaklık değişimi → Gündüz ısınan, gece soğuyan kayaç çatlar. · donma → Çatlaktaki su donunca çatlak genişler. · bitki kökleri → Kökler çatlaklara girip kayacı böler. · akarsu → Akan su kayaçları aşındırıp taşır. · rüzgâr → Rüzgârın taşıdığı kum kayaçları aşındırır.

Etkinlik 5: taş: evet · kum: evet · plastik poşet: hayır · su: evet · çürümüş yaprak: evet · pil: hayır · kil: evet · pet şişe: hayır

Etkinlik 6: 1. çatlak genişler · 2. çakıl · 3. yüzer

Etkinlik 7: 1. taş ve çakıl · 2. kil · 3. bitki parçaları · 4. dinlendirme · 5. Birden fazla maddeden oluşur.

Etkinlik 8: 1. gerekli · 2. gerekli · 3. gereksiz · 4. gerekli · 5. gereksiz · 6. gerekli · 7. gereksiz · 8. gerekli

Etkinlik 9: 1. tarım ürünü · 2. kayaç · 3. kompost · 4. tarım

Etkinlik 10: 1. killi toprak · 2. kumlu toprak · 3. bahçe toprağı · 4. Bahçe toprağı; bitki parçaları çoktur (örnek).

Etkinlik 11: 1. oyuncak ayı · 2. telefon · 3. tuğla

Etkinlik 12: Birkaç yapraklı fide olur. (3) · Tohum çimlenir; kök ve filiz çıkar. (2) · Tohum toprağa ekilir. (1) · Büyüyüp çiçek açar. (4)

Etkinlik 13: su: gerekli · ışık: gerekli · uygun sıcaklık: gerekli · çikolata: gereksiz · hava: gerekli · televizyon: gereksiz · toprak (besin): gerekli · çok fazla tuz: gereksiz

Etkinlik 14: 1. çabuk çimlenir · 2. çok su ister · 3. kumlu toprağı sever

Etkinlik 15: 1. A · 2. ışık · 3. su verilmediği için · 4. Bitkiler yetişmek için suya ve ışığa ihtiyaç duyar.

Etkinlik 16: çeltik (pirinç) → suyla dolu tarlada yetişir · zeytin → az suyla yetişebilir · karpuz → kumlu toprakta iyi yetişir · tere → birkaç haftada yenecek hâle gelir · elma ağacı → yıllar sonra meyve verir

Etkinlik 17: 1. 3. günde · 2. 3 cm · 3. 6 – 3 = 3 cm · 4. 6 cm'den uzun, yaklaşık 8–10 cm

Etkinlik 18: 1. tohum · 2. fide · 3. kayaç · 4. kompost · 5. saksı · 6. damla sulama · 7. sulama · 8. tarım

Etkinlik 19: 1. A (kayaçların) · 2. A (fide) · 3. C (müzik) · 4. A (tere) · 5. A (ata tohumu)

Etkinlik 20: 1. parçalanmasıyla · 2. tarım · 3. fide · 4. ışığa · 5. kompost

Çizim ve yazma etkinliklerinin tek bir doğru cevabı yoktur; çocuğunuzla birlikte konuşarak değerlendirin.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026